

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 11C/72/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712216585
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Káčeriková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:5712216585.10

Rozhodnutie

Okresný súd Martin pred samosudkyňou JUDr. Alenou Káčerikovou v právnej veci navrhovateľa: A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. R. XXX, proti odporcovi: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený WERNER & Co., s.r.o., Advokátska kancelária, so sídlom v Bratislave, Stromová 54/A, IČO: 36 869 643, za účasti vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľa: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

I. Súd z r u š u j e rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 02242/12, vydaného dňa 02.10.2012 rozhodcom JUDr. Miroslavom Ráčom.

II. Súd návrh o určenie, že rozhodcovská doložka uvedená ako súčasť Zmluvy č. 601000041 zo dňa 19.04.2011, uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom je neprijateľná z a m i e t a .

III. O trovách konania súd rozhodne do 30 dní odo dňa právoplatnosti vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom zo dňa 02.11.2012, doručeným súdu dňa 05.11.2012, sa navrhovateľ domáhal, aby súd vydal rozsudok, ktorým by zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu sp.zn. SR 02242/12 vydaný dňa 02.10.2012 rozhodcov JUDr. Miroslavom Ráčom; určil, že rozhodcovská doložka uvedená ako súčasť zmluvy č. 601000041 zo dňa 19.04.2011 uzatvorenej medzi navrhovateľom a odporcom je neprijateľná; určil, že zmluvy o úvere č. 601000041 zo dňa 19.04.2011 uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom je neplatná; ďalej aby určil, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania. Navrhovateľ zároveň žiadal, aby súd vydal uznesenie, ktorým by odložil vykonateľnosť vyššie uvedeného rozsudku.

Uznesením č.k. 11C/72/2012-198 zo dňa 09.12.2013 súd pripustil vstup Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS so sídlom Nám. Legionárov 5, do konania ako vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľa.

Uznesením č.k. 11C/72/2012-374 súd konanie o určenie, že Zmluva o úvere č. 601000041 zo dňa 09.04.2011 uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom je neplatná a konanie, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 Eur vylúčil na samostatné konanie.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, výsluchom odporcu, ďalej listinnými dôkazmi: zmluvou o úvere č. 601000041 zo dňa 19.04.2011, všeobecnými obchodnými podmienkami, dodatkom zmluve o úvere zo dňa 19.04.2011, rozhodcovskou zmluvou zo dňa 19.04.2011, rozsudkom Stáleho

rozhodcovského súdu sp.zn. SR 02241/12 vydaného dňa 02.10.2012 rozhodcom JUDr. Miroslavom Ráčom.

Na pojednávaní dňa 26.03.2015 navrhovateľ zotrval na svojom návrhu. Vedľajší účastník na strane navrhovateľa uviedol, že trvá na neplatnosti rozhodcovskej zmluvy z dôvodov, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná a spôsobuje nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podľa vyjadrenia odporcu, rozhodcovský súd sa zaoberal rozhodcovskou zmluvou zo všetkých strán a zohľadnil aj všetky zákony, ktoré by sa mohli týkať predmetnej zmluvy, ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa a podobne. Rozsudok rozhodcovského súdu je podľa odporcu rovnocenný ako rozsudky štátnych súdov a v danom prípade je v celom rozsahu správny a preto trvá na zamietnutí žaloby v časti neplatnosti rozhodcovského rozsudku.

Z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že navrhovateľ a odporca medzi sebou uzatvorili zmluvu o úvere, na základe ktorej bol navrhovateľovi poskytnutý úver vo výške 350 €. Navrhovateľ sa v zmluve zaviazal poskytnutý úver vo výške 350 € spolu s poplatkom za jeho poskytnutie vo výške 346 € vrátiť v 12 mesačných splátkach po 58 €. Navrhovateľ (v zmluve vystupujúci ako dlžník) sa dostal do omeškania so splácaním poskytnutého úveru, preto odporca (v zmluve vystupujúci ako poskytovateľ úveru) podal návrh na rozhodcovský súd s poukázaním sa čl. II rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 19.04.2011. Rozhodcovský súd vo veci rozhodol rozsudkom sp.zn. SR 02242/12 zo dňa 02.10.2012.

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v platnom znení (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) tuzemský rozhodcovský rozsudok môže byť zrušený príslušným súdom len na základe žaloby účastníka rozhodcovského konania podanej proti druhému účastníkovi rozhodcovského konania, ak

a) účastník rozhodcovského konania preukáže, že

1. nemal spôsobilosť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, rozhodcovská zmluva nebola uzavretá v súlade s právnym poriadkom, podľa ktorého sa na základe dohody zmluvných strán mala rozhodcovská zmluva uzavrieť, alebo že takáto dohoda nebola uzavretá, podľa právneho poriadku Slovenskej republiky,
2. nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu, o rozhodcovskom konaní alebo že mu nebolo umožnené sa zúčastniť na rozhodcovskom konaní,
3. rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, pre ktorý nebola uzatvorená rozhodcovská zmluva, alebo ktorý nie je v medziach rozhodcovskej doložky, alebo že rozsudok prekračuje dosah dohovoru o rozhodcovi alebo dosah rozhodcovskej doložky; ak ale môžu byť časti rozhodcovského rozsudku vo veciach podrobených rozhodcovskému konaniu oddelené od častí rozsudku pojednávajúcich o veciach, ktoré nie sú mu podrobené, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti,
4. rozhodcovský súd nebol ustanovený, rozhodcovské konanie neprebiehало spôsobom dohodnutým účastníkmi rozhodcovského konania alebo že sa táto dohoda neuzavrela, ak ustanovenie rozhodcovského súdu alebo priebeh rozhodcovského konania bol v rozpore s ustanoveniami tohto zákona, ak tieto skutočnosti mohli mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej alebo

b) súd zistí, že sú dôvody, pre ktoré by boli odopreté uznanie a výkon cudzieho rozhodcovského rozsudku aj bez návrhu účastníka podľa § 50 ods. 2 tohto zákona.

Podľa § 41 zákona o rozhodcovskom konaní žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 60 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Rozhodcovská zmluva koncipovaná v takom znení, ako bola založená do súdneho spisu, je neprijateľná a s poukazom na ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatná, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou skutočnosťou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy je, že so spotrebiteľom nebola individuálne dojednaná. Skutočnosť, že dohoda zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu netvorila súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ale bola uzavretá vo forme samostatnej rozhodcovskej zmluvy ten istý deň ako zmluva o úvere, ešte neodôvodňuje záver, že táto dohoda bola individuálne dohodnutá a svedčí o vóli spotrebiteľa pristúpiť na túto osobitnú zmluvnú podmienku. Povahu formulovanej zmluvy totiž majú nielen všeobecné obchodné podmienky ,

ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení. Tomuto typu zmluvy nasvedčuje aj vyhotovenie rozhodcovskej zmluvy v danej veci, ktoré má povahu formulára obdobného tomu, prostredníctvom ktorého zmluvné strany uzavreli samotnú zmluvu o úvere. Formulár je tvorený predtlačенými údajmi identifikujúcimi veriteľa, prázdnyimi kolónkami pre vpisovanie osobných údajov dlžníka a potom už len predtlačенými dojednaniami špecifikujúcimi rozhodcovský súd a podriaďujúcimi prejednanie všetkých sporov zo zmluvy o úvere jeho právomoci. Dojednanie zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by malo charakter individuálnej zmluvnej podmienky vtedy, ak by odporca predložil navrhovateľovi návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočnej zrejme, že navrhovateľ mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní bez toho, aby svojim rozhodnutím ovplyvnil uzatvorenie samotnej zmluvy o úvere a že dlžníkovi boli poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. V danom prípade z návrhu rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, že spotrebiteľ mal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská doložka navyše nebola, napriek jej formulácii skutočne alternatívou. Veriteľ podaním návrhu na začatie konania na rozhodcovský súd uskutočnil výber predpokladaný v čl. II rozhodcovskej zmluvy. Po tomto výbere už navrhovateľ nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, musel sa podrobiť rozhodcovskému konaniu, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom. Spornosť vo vyváženosti vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačenej časti rozhodcovskej zmluvy je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej zmluvy bolo navrhovateľovi absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, ale aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu, či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Takéto zmluvné dojednanie reálne vytvára značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa, keď nemožno navyše opomínať, že ak je rozhodcovská zmluva súčasťou viacerých formulárov predložených spotrebiteľovi na podpis navyše uzatvorená nie v čase „zvýšenej bdlosti“ spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu, vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na jej nekalosť, či už v dôsledku svojej nevedomosti, či nečinnosti. Pri ochrane spotrebiteľa preto v súvislosti s rozhodcovskou zmluvou je nevyhnutné, aby spotrebiteľ mal možnosť požiadať všeobecný súd o ochranu, okrem ak si rozhodcovský súd osobitne nevyjednal (výslovne si ho želal).

Na základe vykonaného dokazovania a právneho posúdenia, súd zrušil rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 02242/12, vydaný dňa 02.10.2012 rozhodcom JUDr. Miroslavom Rámcom, z dôvodu, že rozhodcovská zmluva (resp. doložka) nebola uzavretá v súlade s právnym poriadkom, podľa ktorého sa na základe dohody zmluvných strán mala rozhodcovská zmluva uzavrieť.

Pokiaľ ide o návrh navrhovateľa o určenie, že rozhodcovská doložka uvedená ako súčasť Zmluvy č. 601000041 zo dňa 19.04.2011, uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom je neprijateľná, v tejto časti súd návrh zamietol, nakoľko rozhodol o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný na podklade predmetnej rozhodcovskej doložky a preto by rozhodovanie o jej neplatnosti bolo nadbytočné.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 151 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého môže súd o trovách konania rozhodnúť do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, trojmo (§ 204 ods. 1 OSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a OSP),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 OSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 OSP).